

**IN MEMORIAM ELISABETH DHANENS
(10 MEI 1915 – 11 MAART 2014)**

Geachte consorores en confraters,

Ik dank confrater Luc Devliegheer voor een tekst waarop een gedeelte van dit In Memoriam is gebaseerd.

Op 11 maart jl. overleed op 99-jarige leeftijd consoror Elisabeth Dhanens.

Ze behaalde in 1946 een doctoraat in de oudheidkunde en de kunstgeschiedenis aan de UGent met een studie over de 16de-eeuwse schilder Jan van Roome onder promotorschap van prof. Domien Roggen) Tussen 1946 en 1952 deed ze inventariswerk aan het toen pas opgerichte Centraal Iconografisch Archief voor Nationale Kunst en Centraal Laboratorium (ACL).

In 1952 werd Elisabeth Dhanens benoemd tot inspectrice bij het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, met als opdracht het opmaken van een wetenschappelijke inventaris van het Kunstepatrimonium. In deze reeks heeft ze tussen 1953 en 1971 acht delen uitgegeven.

Ze werd opgenomen in de Academie als corresponderend lid in 1973, werd werkend lid in 1979 en was bestuurder in 1983.

Alhoewel Elisabeth Dhanens ook gepubliceerd heeft over edelsmeedwerk en tapijtkunst was haar onderzoek in de eerste plaats gericht op de kunst van de Vlaamse Primitieven. Met betrekking tot het Lam Gods en de gebroeders Van Eyck, was ze één van de meest productieve academieleden. Haar eerste belangrijke publicatie op dit gebied was een apart volume over het Lam Gods in de inventaris van het kunstepatrimonium van Oost-Vlaanderen in 1965. Hierin was ze zo scherp in haar historische kritiek van de bronnen, die ze trouwens voorbeeldig publiceerde, dat de evidentie van het aandeel van Hubert van Eyck, althans vanuit het standpunt van de geschreven bronnen, onweerlegbaar werd. Haar eigen op stijlkritiek gebaseerde handenscheiding, kan niet langer onderschreven worden.

Haar verdienste ligt er m.i. vooral in dat haar bronnenkritiek ons dwingt om steeds met nieuwe technieken en methoden het probleem aan te pakken, hetgeen nu trouwens tijdens de huidige restauratie gebeurt.

Na haar inventarisvolume uit 1965, publiceerde ze verscheidene bijdragen over aparte aspecten: over oppervlaktegeometrie, over compositiewijzigingen, en opmerkelijk in 1976 een groot aantal nieuwe archiefbronnen uit het kathedraalarchief. Hierin kwamen onder meer gegevens aan het licht over de 16^e- en 17^e-eeuwse conditie en restauratiecampagnes, die bij de huidige stand van de restauratie extreem relevant blijken te zijn.

In 1973 publiceerde Elisabeth Dhanens haar eerste boek in het Engels over het Lam Gods in een reeks 'Art in Context', onder leiding van John Fleming en Hugh Honour. Hierdoor vonden haar historische vondsten voor het eerst hun weg naar een groter internationaal publiek.

Met haar door het Mercatorfonds in vier talen uitgegeven monografie, *Hubert en Jan Van Eyck*, consolideerde Dhanens in 1980 haar internationale reputatie als één van de meest vooraanstaande Eyckiaanse experten. Dit boek blijft nog steeds de belangrijkste referentie.

In 1983 gaf de Academie haar '*De artistieke uitrusting van de Sint-Janskerk te Gent in de 15de eeuw*' uit, een vernieuwende contextuele studie op basis van inventarissen uit 1439 en 1467.

In 1987 verscheen een artikel in de *Academiae Analecta* over de Blijde Intrede van Filips de Goede te Gent 1458, toen het Lam Gods als *tableau vivant* werd opgevoerd. In dezelfde reeds schreef ze nog een artikel in 1989 over de fontein van het centrale paneel.

In de jaren '90, concentreerde Dhanens zich op de complete bronnenuitgave m.b.t. Rogier Van der Weyden en poogde ze de vergeten Gentse school te reconstrueren. Deze laatste poging mondde uit in opnieuw een opmerkelijke monografie bij Mercatorfonds over Hugo Van der Goes.

Haar laatste wetenschappelijke inspanning leverde ze met een bijdrage aan het boek "Pre-Eyckian panel painting in the Low Countries" o.l.v. confrater Cyriel Stroo.

Ze had het plan opgevat om begin maart nog naar het restauratie-atelier in het MSK naar de vorderingen van de reiniging te komen kijken. Het bezoek werd op het laatste moment afgelast. Elisabeth Dhanens overleed enkele dagen later.

Maximiliaan Martens